

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «Poststed»
«Kontakt»

Trondheim, 06.12.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/5532

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av gaupe i Tingvoll kommune 31. juli 2023

Vi viser til klager på Statsforvalteren i Møre og Romsdal sitt vedtak 31. juli 2023 fra NOAH og Aktivt rovdyrvern. Vi viser til brev av henholdsvis 1. august og 3. august 2023. Klagesaken ble oversendt til oss 9. oktober 2023. Klagene er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Tingvoll kommune søkte 30. juli 2023 om tillatelse til å skadefelle gaupe. Bakgrunnen var påvist tap av flere lam gjennom hele beitesesongen, og at flere lam savnes i samme område.

Statsforvalteren gav tillatelse til skadefelling av 1 gaupe mellom Fløystad og Torjulvågen med virketid fra 31. juli til og med 8. august. Tillatelsen ble senere utvidet i areal og i tid fram til 17. august. Det ble felt ei gaupe som følge av denne tillatelsen 15. august.

Klagene

Klagen fra aktivt rovdyrvern kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Det aktuelle området er innenfor forvaltningsområdet for gaupe, der beitenæringa må tilpasse seg fast bestand av gaupe. Her skal det være en høy terskel for skadefelling.
- Det er kun påvist skader på 7 sau/lam forårsaket av gaupe, og skadene fordeler seg gjennom hele beitesesongen.
- Felling av mordyr kan føre til at gaupeunger blir etterlatt hjelpeløse.
- Det er ikke forsøkt andre forebyggende tiltak.

Klagen fra NOAH kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt, og Føre-var-prinsippet må anvendes

- Vilkåret om skade er ikke oppfylt
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Begge klagen ber om at vedtaket om felling blir omgjort. Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til Statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Gaupe er klassifisert som "sterkt truet" i Norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Det er likevel jakttid på gaupe i perioden 1. februar–31. mars. Det er også mulig å felle gaupe for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner, eller der hvor skadepotensialet er overhengende.

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til rovviltnevnens vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 6, der det ble fastsatt en kvote for betinget skadefelling på 6 gauper for perioden 1. juni 2023 – 15. februar 2024. Klima- og miljødepartementet har 20. juli 2023 stadfestet vedtaket gjennom klagebehandling. Vi viser til vedlagt kunnskapsgrunnlag for gaupe.

Vedtaket om betinget kvote har gitt statsforvalterne i Trøndelag og Møre og Romsdal myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal Statsforvalteren vektlegge føringene i den regionale forvaltningsplanen og drøfte skjønnskriteriene som er listet opp i rovviltforskriften § 9 og vurdere det opp mot den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Det aktuelle området er innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Det betyr at det skal være en høyere terskel for felling og at andre forebyggende tiltak mot skade skal prioriteres.

Områdets betydning som beitemark

Ifølge Statsforvalteren er det begrenset høyfjellsbeite i Tingvoll kommune, og beite i gaupeområder er derfor vanskelig å unngå. Området sin betydning som beite skiller seg ikke vesentlig fra andre områder i Tingvoll. Dette kriteriet er ikke gitt vesentlig vekt i vurderingene.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for å iverksette en skadefelling, er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt.

Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare, og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Ved vedtakstidspunktet var det påvist i alt 7 skadde sau/lam der gaupe var årsaken. I tillegg er det gjennomført intensivt tilsyn som melder om 50 manglende lam.

Miljødirektoratet slutter seg til Statsforvalterens vurdering om at det var et begrenset påvist skadeomfang, men at det forelå et betydelig potensial for fremtidige skader i det aktuelle området. Det er vanskelig for sauenæringa i Tingvoll å unngå områder med gaupe.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Miljødirektoratet slutter seg til Statsforvalterens vurderinger om mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Møre og Romsdal sitt vedtak og vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet. Vi tiltrer i det vesentlige Statsforvalterens vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalterens vedtak om felling av gaupe i deler av region 6, datert 31. juli 2023.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

TINGVOLL KOMMUNE

STATSFORVALTAREN I MØRE OG

ROMSDAL

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Midtvågvegen 2

Postboks 2520

Postboks 8013 DEP

6630 TINGVOLL

6404 MOLDE

0030 OSLO

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 56	7701	STEINKJER
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Vedlegg

- 1 Kunnskapsgrunnlag gaupe i Norge 2023- nov 2023